

Резултати истраживања

МИНИМАЛНА ЦЕНА РАДА

Унија послодаваца Србије, заједно са представницима Владе Републике Србије и репрезентативним синдикатима, у августу почиње преговоре о минималној цени рада за 2023. годину. Обавеза је да минимална цена рада буде усвојена до 15. септембра. Преговори се воде у оквиру Социјално-економског савета, уз уважавање егзистенцијалних и социјалних потреба изражених кроз вредност минималне потрошачке корпе, просечне зараде, стопе незапослености, раста БДП-а, стопе инфлације, општег нива економске развијености Републике Србије и других законом дефинисаних параметара. Уколико социјални партнери не постигну договор, одлуку о висини минималне цене рада доноси Влада Републике Србије. Унија послодаваца Србије, као репрезентативна организација послодаваца, у овим преговорима заступа интересе привреде, водећи се свог основног циља – да унапредимо пословно окружење у коме радимо.

Јул, 2022.

Умањење пореза и доприноса на зараду

Умањење пореза и доприноса за послодавце је кључни фактор даљег одрживог раста зарада. Чак **87%** привредника сматра да је неопходно смањење трошкова на зараду како би се у условима непредвидљивог пословања створили услови за здрав раст „минималца“. Ово је посебно изражено код послодаваца који нису у могућности да подрже раст „минималца“ (**91%**).

68% послодаваца за раст „минималца“

68% послодаваца сматра да минимална цена рада треба да расте што је позитиван помак од 5% у односу на прошлу годину. Од **113** послодаваца који сматрају да је раст „минималца“ немогућ њих 92 је изјавило да би то угрозило њихово пословање.

Минимална цена рада

Резултати истраживања

"Наше пословање је угрожено. Све је ближе да се сретну приходи (који падају) и трошкови (који расту). Односно приближавамо се тачки рентабилног пословања. Држава у многоме учествује у повећању наших трошкова... Ако се овако настави вероватно ће многи одустати."

Власник текстилног предузећа из Новог Пазара

"На наше пословање не утиче промена минималне зараде, јер ниједан наш запослени не прима минималну плату, али са друге стране инфлација итекако утиче на животни стандард свих запослених и практично је једини услов за раст зарада значајно смањење обавеза држави са садашњих 60,30% на нето зараду, на неких разумних 35-40%. Досадашња смањења од 0,5% су само козметичке промене биле и нису уопште утицале на растеређење привреде."

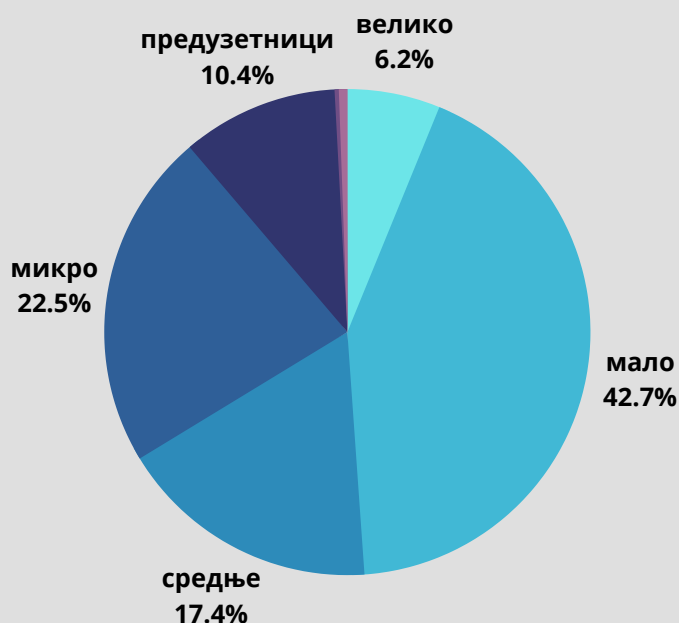
Директор микро предузећа из Војводине

Малтретирају се и кажњавају они послодавци који плаћају све порезе, а они којима радници раде на црно су "невидљиви" за систем

Власник трговинског предузећа из Београда

Укупан број послодаваца који је учествовао у консултацијама (анкети) везано за предстојеће преговоре око раста минималне цене рада је 356 који запошљавају укупно 44.628 лица. Саговорници у истраживању су били власници и директори предузећа, директори људских ресурса у компанијама, предузетници као и председници пословних удружења. Укупно трајање консултативног процеса је било 10 дана у оквиру ког су били заступљени послодавци из различитих привредних делатности као и са седиштима предузећа из различитих региона у Србији. Приликом избора послодаваца водило се рачуна да у њему учествују велика, средња, мала и микро предузећа као и предузетници.

Посматрано према величини привредног субјекта у истраживању је учествовало 22 велике компаније, 62 средња предузећа, 152 мала предузећа и 80 микро предузећа, као и 37 предузетника и једно струковно удружење из региона Шумадије и западне Србије.

Графикон.1 Учесници у анкети по величини предузећа

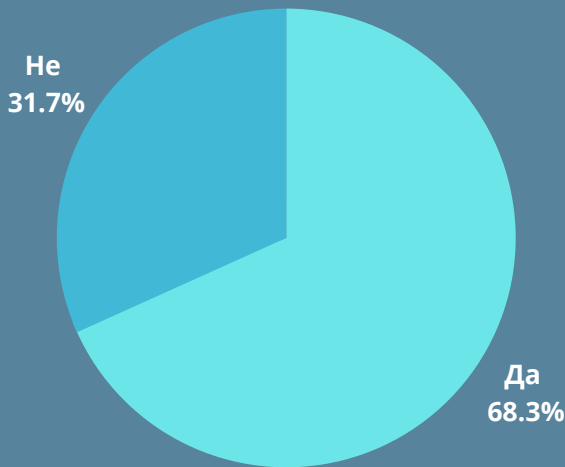
У истраживању су као и сваке године учествовале и чланице италијанског удружења послодаваца Confindustria Serbia.

Према добијеним резултатима **68% послодаваца сматра раст минималне цене рада неопходним** не само због раста цена и значајне инфлације већ и због тога што је у свим привредним секторима присутан дефицит кадрова и све је теже ангажовати и задржати стручне и квалитетне запослене. Доминантан захтев послодаваца је значајно умањење трошкова на зараду. **87% послодаваца сматра да је за значајнији раст минималне цене рада од изузетног значаја умањење пореза и доприноса на зараде.**

Подршка државе у смислу преузимања дела терета за раст минималне цене рада привредницима је изузетно значајна. На њу највише рачунају они привредници код којих раст минималне цене рада прети да угрози пословање. **113 послодаваца у овом истраживању сматра да се нису створили услови за раст минималне цене рада. Њих 81% су изјавили да ће раст минималне цене рада угрозити пословање, док 39% тврди да ће то утицати и на смањење броја запослених у њиховом предузећу.** Подједнако је важно за послодавце и повећање неопорезивог дела зараде (60%), а у кризним временима у којима се још увек санирају последице пандемије као и неизвесност у погледу раста цена сировина и енергената услед украјинске кризе послодавци у Србији сматрају да је од изузетног значаја даља подршка државе кроз умањење фискалних и парафискалних намета (34%), подстицаја у виду пореских олакшица и субвенција за мала и средња предузећа (25%), сузбијања рада на црно (23%) и др. **За раст минималне цене рада у највећем броју су се изјашњавали послодавци из Београда 79%, а најмање послодавци из источне и јужне Србије, њих 34%**

Графикон 2. Ставови привредника по питању раста МЦР 2018.-2022.

Графикон 3. Да ли су се стекли услови за повећање МЦР-одговори послодаваца 2022.

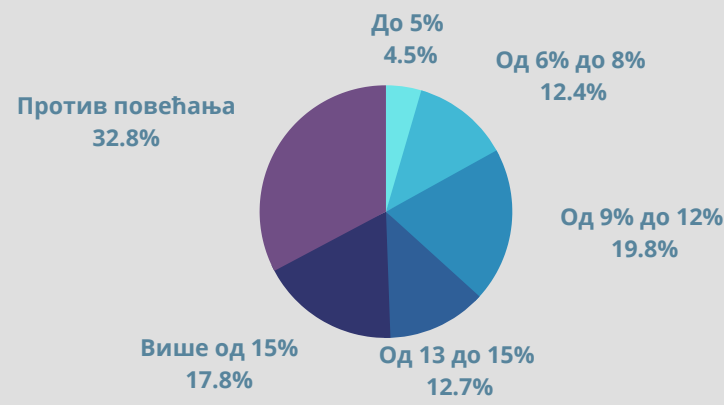

Графикон 4. Које решење би у највећој мери помогло предузећима да исплате повећану минималну зараду?

Колико би требало да буде повећање минималне цене рада по часу?

Резултати истраживања су показали да је највећи број послодаваца, њих 19,8% предложио раст минималне цене рада који би се кретао у распону **од 9% до 12%** што би значило да би **нето месечни минималац износио око 41.500 динара**.

17,8% послодаваца сматра оправдани раст изнад 15% , потом 12,7% послодаваца сматра реалним повећање минималне цене рада у распону од 13% до 15% што би значило да би нето износ био око 42.600 динара у зависности од броја дана-радних сати у одређеном месецу. Сви предложени износи су на бази очекивања да ће држава поделити део трошкова са привредом кроз умањење трошкова на зараду запослених.

Графикон 6. Колико би требало да буде повећање минималне цене рада по часу?

Посматрајући Београд као регион у оквиру ког се највећи број послодаваца изјаснио (условљено пореским растеређењем) позитивно према расту минималне цене рада за раст већи од 15% се определило 23% послодаваца, за раст од 13% до 15% изјаснило се 15,6% послодаваца, за раст од 9% до 12% определило се 22,4%, за раст од 6% до 8% се изјаснило 12,4% послодаваца, а за раст до 5% се определило 3,1%. Против раста "минималца" је било 21,1% послодаваца.

Када је реч о **источној и јужној Србији, свега 34,4% привредника је изјавило да има услова за раст минималне цене рада** и да раст већи од 15% може да приушти 6,2% предузећа, раст од 13% до 15% такође 6,2% док раст од 9% до 12% може да оствари 12,5% послодаваца. Свега 3,1% послодаваца је за раст од 6% до 8% док је за раст "минималца" у висини од 5% укупно 6,2% привредника. Против раста минималне цене рада из источне и јужне Србије је 65,6% привредника.

Графикон 5. Зашто је неприхватљиво повећање минималне зараде?

Графикон 7. Да ли сматрате да су се стекли услови за повећање минималне цене рада у 2023. години?

Посматрано по регионима **позитивни став према расту минималне цене рада је највише изражен код послодаваца који имају седиште у Београду 79%**, потом послодавци из Војводине 73%. У Шумадији и западној Србији позитивно се изјаснило 56% у односу на укупан број послодаваца у том региону, а најмање у источној и јужној Србији 34%.

"Превисоки порези и доприноси!
Свако би дао већу нето плату да не
мора платити толико држави"

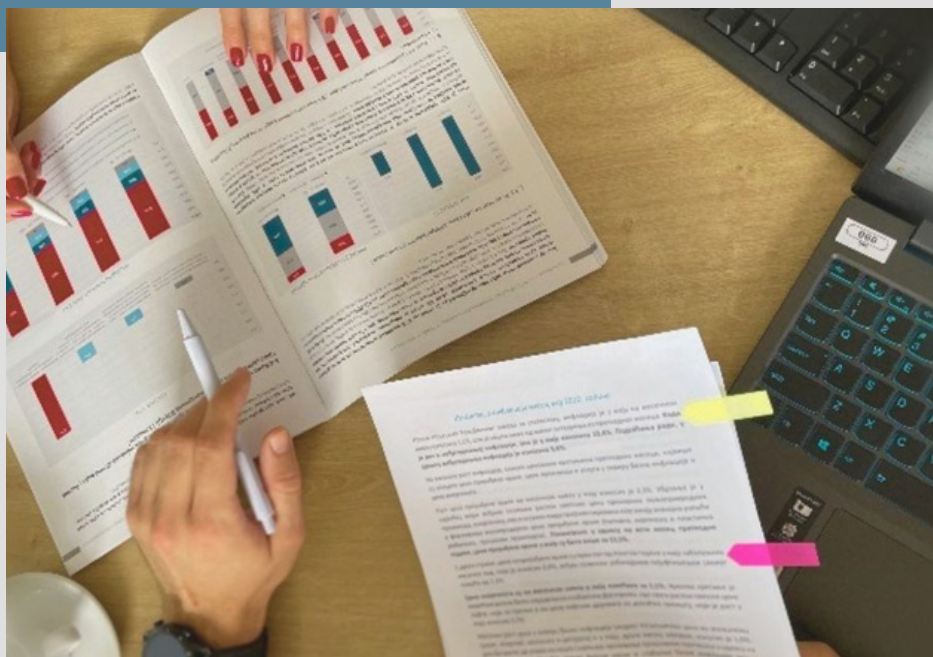
Директор малог предузећа из источне и јужне Србије

"Браћање закона о пореском кредиту за правна лица и то за набављена основна средства, машине и другу опрему."

Власник малог предузећа из Београда

"Порези и доприноси су **НЕНОРМАЛНО** високи!
У Немачкој су 10% а код нас 60%!!! Треба их
смањити барем дупло!"

Власник трговинског предузећа из Војводине

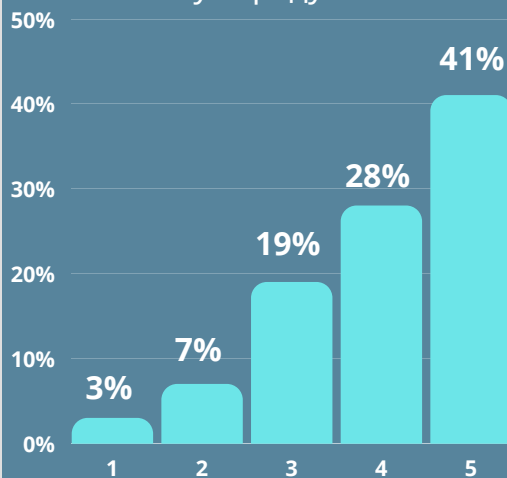

У којој мери криза утиче на способност предузећа да исплате минималну зараду?

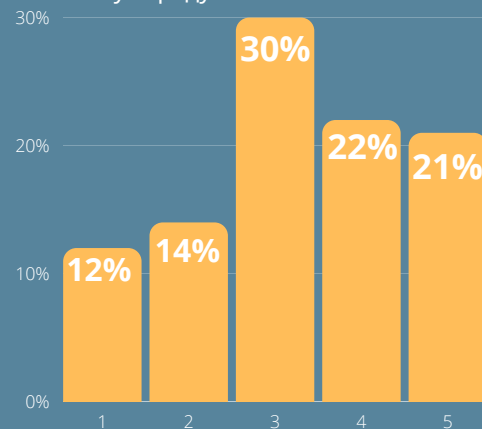
Послодавци се још увек опорављају од негативних последица изазваних пандемијом, а сусрећу се са новом украјинском кризом која већ има утицај на непредвидљива кретања цена и инфлације што у великој мери утиче и на стандард грађана, али и на пословање предузећа у Србији. Неизвесност у погледу раста цена енергената и сировина посебно отежавају пословање предузећа. Прве последице су осетиле извозно оријентисане компаније које у највећем обиму послују са Русијом и Украјином и које се суочавају са проблемима везано за платни промет који не функционише, а планирани извоз и уговорена роба остају без могућности пласмана. Ту су и проблеми са плаћањем и транспортом робе и сировина. **35% предузећа, која су позитивно оценила раст МЦР, у нашој анкети су оценила да криза у великој мери утиче на способност предузећа да исплате минималну зараду, а 40% су тај утицај оценили као средњи.** Оцена је драстично већа код послодаваца који су се негативно изјаснили по питању раста МЦР и то **72% привредника тврди да криза има врло висок утицај на способност предузећа да исплати "минималац". 81% послодаваца од укупно изјашњених против повећања минималне цене рада сматра да је то неприхватљиво јер угрожава пословање предузећа.**

Непредвидљиви раст цена енергената и сировина

69% испитаника је истакло да непредвидљиви раст цена енергената и сировина имају висок или изузетно висок утицај на способност предузећа да исплате минималну зараду

Графикон 8. У којој мери непредвидљиви раст цена енергената и сировина утичу на способност предузећа да исплате минималну зараду?

Графикон 9. Колико раст минималне цене рада утиче на Ваше пословање?

Привредни сектор и однос према минималној цени рада

Посматрано према делатности предузећа која су учествовала у нашем истраживању за раст минималне цене рада су се у највећој мери изјашњавали из **сектора грађевинарства чак 80%,** потом **сектор информационих технологија 77%,** **сектор трговине 64%,** **металске индустрије 60%.** Најбројнији против раста минималне цене рада су **сектор текстилне индустрије, саобраћаја и складиштења, али исто и трговине.**

Према оценама послодаваца који су учествовали у овом истраживању, на одрживи раст минималне цене рада и зарада у Србији у приватном сектору у највећој мери могу утицати дугорочне, свеобухватне и стимулативне мере пореских олакшица и умањења за све послодавце у Србији. Подстицајно окружење за пословање приватног сектора ће утицати и на раст зарада и на ново запошљавање као и на бржи опоравак и излазак из кризе.

"Под обавезно смањити проценат ПИД јер ће то индиректно довести до смањења рада на црно и аутоматски изазвати повећани прилив новца у буџет. Након тога повећати казне за рад на црно."

Власник грађевинског предузећа из Београда

"Радници ће бити задовољни на послу и наша продуктивност боља. Али је проблем што су порези и доприноси превелики, тако да је то велики намет за сваког малог и средњег предузетника. Зато је неопходна помоћ државе да повећамо плате радницима. На тај начин ће се смањити и рад на црно"

Директор из угоститељског предузећа из источне и јужне Србије

"Минималне плате су бедне искључиво због непримерено високих пореза и доприноса, као и ПДВ-а у нашој делатности. У окружењу је то оптерећење скоро упола мање. Са таквим дажбинама ми би смо могло да скоро дупло повећамо минимални ЛД."

Предузетник из Војводине

МИНИМАЛНА ЦЕНА РАДА

УНИЈА ПОСЛОДАВАЦА СРБИЈЕ SERBIAN ASSOCIATION OF EMPLOYERS

 +381 11 3160 248
 +381 64 6413 070

 www.poslodavci.rs
 ljilja.pavlovic@poslodavci.rs
j.graovac@poslodavci.rs

Напомена: Послодавци су анкетирани путем електронске поште и директно како би се обезбедили одговори искључиво овлашћених представника. У овој анализи добијених одговора се не наводе називи компанија, нити имена лица која су доставила своје ставове и коментаре. Консултације са послодавцима и анализу резултата истраживања водила је Љиљана Павловић, Руководилац сектора за чланство Уније послодаваца Србије и Јована Граовац, асистент у сектору чланства. Више о политици заштите података Уније послодаваца Србије можете видети [овде](#).